

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Acte de commemoració del dia mundial del càncer de mama

Palau del Parlament, 14 d'octubre de 2013

La presidenta

Diputada, senyores i senyors, amigues i amics, professor Jordi Estapé, doctora Tània Estapé, presidenta de la Fefoc, bona tarda. Siguin benvinguts al palau del Parlament en aquest acte de presentació del llibre 'L'odissea del càncer de mama', que han escrit el professor Jordi Estapé i la seva filla, la doctora Tània Estapé, i que presenten amb motiu del dia mundial del càncer de mama i del fet que som a l'octubre, que és el mes dedicat a aquesta malaltia.

[...]

Abans de passar la paraula al professor Jordi Estapé i a la doctora Tània Estapé, permetin-me que els adreci unes breus paraules sobre les trajectòries de tots dos, llarga, la del professor Estapé, i no tant la de la seva filla, per raó de l'edat.

El professor Jordi Estapé crea la primera càtedra d'oncologia a la facultat de medicina de la Universitat de Barcelona l'any 1983; és la primera càtedra de l'estat espanyol, i una de les primeres d'Europa. També crea, l'any 82, el primer servei d'oncologia mèdica a l'Hospital Clínic, que porta del gener del 82 al maig del 88. Introdueix a l'estat espanyol, el març del 1976, el sistema dels comitès multidisciplinaris i munta a l'Hospital Clínic de Barcelona deu d'aquests comitès. Crea també el primer hospital oncològic de dia a l'Hospital Clínic de Barcelona el març del 1980. És el representant de l'estat espanyol, del 1986 al 2000, al comitè d'experts d'Europa contra el càncer', un programa europeu cooperatiu de càncer dedicat al públic i a professionals. Funda la Fefoc l'any 1996, una fundació privada contra el càncer, de la qual va ser director i de la qual en aquest moment és director científic. Actualment és catedràtic emèrit de la Universitat de Barcelona.

La seva filla, la doctora Tània Estapé, és llicenciada en psicologia per la Universitat Autònoma de Barcelona i especialista en psicologia clínica. Ha estat psicooncòloga

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

becària del servei de coordinació oncològica de l'Hospital Clínic de Barcelona del 1992 al 1999, i psicòloga de la Fefoc, on s'encarrega de tasques de formació i investigació. És doctora en psicologia i codirectora del màster en psicooncologia del Col·legi de Psicòlegs de Catalunya i la Universitat de Barcelona.

Podria dir-ne moltes més coses, però he volgut destacar el que crec que és important i imprescindible un dia com avui, en què es presenta aquest llibre.

I ara passo la paraula, en primer lloc, al professor Jordi Estapé, que després la passarà a la seva filla, per fer-ne la presentació conjunta.

[...]

Doncs ara em plau cloure aquest acte de presentació del llibre '703 preguntes, 703 respostes, l'odissea del càncer de mama', escrit pel professor Jordi Estapé i per la seva filla, la doctora Tània Estapé, que ha il·lustrat la Mercè i en què ha col·laborat informàticament el Jordi, dos néts del professor Estapé. Les meves primeres paraules són, en primer lloc, de felicitació als autors i a la Fefoc molt especialment —després ja felicitaré als doctors— sobretot per la feina que feu.

Fa disset anys que sou fundació. Abans, a l'audiència prèvia que hem tingut, comentàvem que jo, com a consellera de justícia, devia haver firmat la constitució de la fundació, perquè vaig ser consellera l'any 1995 i la fundació és del 96, i vull recordar aquí la gran feina que fan en l'àmbit de Catalunya aquestes entitats, les fundacions. Crec que és important destacar-ne l'activisme i, sobretot, la funció de cohesió social i d'atenció, i en el cas de la Fefoc, d'atenció a les famílies, de formació dels voluntaris i de formació dels professionals.

Per tant, gràcies per aquesta feina i continueu endavant. Jo he pogut viure-la de prop, entre altres coses, perquè dels quaranta anys que fa que em dedico al servei públic, vint han estat en l'àmbit de la justícia i del dret i, per tant, un àmbit molt proper a les fundacions i les associacions. Celebrem aquest acte a l'inici d'una setmana molt rellevant. El dissabte 19 d'octubre se celebra el dia mundial contra el càncer de mama, i el celebrem amb la publicació d'un llibre que és divulgatiu però amb un alt contingut científic. Serveix per a tothom, per a les persones que pateixen o han patit un càncer de mama i per a les que ajuden —perquè són professionals o perquè són voluntaris— que aquestes persones es trobin millor,

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

sentin que tenen suport, sentin que al costat tenen algú que les entén o que almenys mira d'entendre-les.

Per això, quan al Parlament vam rebre la petició de la fundació per fer aquesta presentació, vaig creure que era positiu. No és la primera vegada que es fa. Recordo que fa anys ja es va fer un acte no de presentació d'un llibre però sí d'alguna qüestió divulgativa relacionada amb el càncer de mama, també per mitjà de la Fefoc. No es va fer aquí en aquest auditori perquè llavors no estava fet, sinó que es va fer en un dels passadissos grans que tenim a dalt, a la planta noble, a la primera planta. També vaig creure que era bo fer aquesta presentació aquest mes d'octubre, perquè era el que es dedicava a la sensibilització i la visualització del càncer de mama.

Per a mi és un plaer com a presidenta poder ser avui aquí ajudant en aquesta presentació. Crec que actes com aquests són positius, i quan aquests darrers anys més aviat vivim situacions negatives, complicades per la crisi econòmica i per la crisi social, poder fer un acte de presentació d'un llibre és positiu, i com que el que intenta, sobretot, és traslladar un missatge positiu, divulgatiu i de coneixement, doncs ens hem d'alegrar. Dic sovint, quan sóc en actes com aquest, o en un acte cultural, o en un acte en què celebrem, doncs, un esdeveniment excursionista o una festa d'un poble o el que sigui, dic que això és fer poble, fer país, fer comunitat, fer equip. Doncs l'acte d'avui és una mica això. Amb aquest acte i amb aquest llibre el que s'ha fet és equip i, mai millor dit, un equip de tres generacions —el professor Jordi Estapé, la seva filla, la doctora Tània Estapé, i els dos néts—, i han fet equip per una causa noble, i han fet equip amb la fundació Fefoc per poder, amb aquesta eina, ajudar encara més les persones que n'han patit.

Amb aquest llibre es tracta que les persones malaltes de càncer no es trobin soles davant d'un repte de salut, no es trobin soles davant d'una intempèrie massa dura de gestionar, sinó que trobin el suport d'experts que les tractin, que en tinguin cura, que els proporcionin el caliu necessari per no caure en el fatalisme, en el deixar-ho córrer.

Abans la doctora Tània Estapé deia que s'havia trobat malaltes que deien: "I per què a mi?, per què m'ha tocat a mi?", o "el fet de tenir aquesta malaltia m'ha fet canviar molt d'estil de vida...", o "hi ha un abans i un després de la malaltia..." Algunes de vostès segur que hi han passat, i han lluitat, però també han tingut moments de ràbia, moments de desesperació i moments d'impotència. I ho dic

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

perquè, igual com ha dit abans la presidenta de la Fefoc, jo també he patit càncer de mama, i dic que "he patit" perquè penso que, com abans hem comentat amb el doctor Estapé, segur que em moriré d'una altra cosa, d'això ja no..., perquè han passat divuit anys, però realment vaig tenir aquesta sensació d'impotència, aquesta sensació de dir "per què a mi i per què ara?", i això que deia el doctor Estapé, diu: "A més, necessito cinc anys per poder fer no sé què...", i jo deia: "Almenys deixi'm deu anys." Recordo que al metge que em portava li deia: "Assegura'm deu anys, perquè els meus fills ja seran tots majors d'edat i els deixaré una miqueta més arreglats." I, esclar, em mirava i em deia: "Bé, potser sí que et puc deixar deu anys, però no ho sé." El cas és que ja ho he superat, no?, i en aquest cas, doncs, segur que serà per una altra cosa.

També volia recordar —i ho he dit al professor Jordi Estapé— que quan jo vaig tenir la malaltia i ja havia passat per tots els tractaments, al final de tot el metge que em portava no acabava de veure-ho clar del tot o..., no ho sé. El cas és que em va dir: "Potser hauríem de fer una altra tanda..." I jo ja, com si diguéssim, havia fet creu i ratlla al calendari, havia dit fins aquí, i ja hem acabat, i ja vaig fer tots els esforços, i em vaig quedar molt apagada d'ànims. I em va dir: "Bé, si et sembla, el que podem fer és consultar-ho amb el doctor Estapé." I li vaig dir: "—Qui és el doctor Estapé? —Un expert del Clínic... —Doncs, consulti'l..." Em vaig informar una mica de qui era el doctor Estapé i em vaig encomanar..., i vaig dir: "Que Déu hi faci més que jo." I quan al cap de dos o tres dies em van dir: "El doctor Estapé ha dit que et deixem tranquil·la", vaig dir: "Home, aquest senyor, l'haig de saludar i fer-li una abraçada, perquè m'ha donat la tranquil·litat que ja puc començar a viure una mica més tranquil·la."

Després ens hem vist en altres ocasions, ens hem vist aquí, ens vam veure a la conselleria, he estat a la Fefoc a sol·licitud seva per a algunes jornades d'aquestes que fan, i he continuat tenint una relació directa o indirecta amb ell i amb la Fefoc. Abans ja he parlat de la trajectòria del professor Estapé, de la de la seva filla, i crec que no cal parlar-ne més, però sí que els vull felicitar pel títol del llibre: 'Odissea...' De fet, ve a ser aquesta situació el periple vital que pateixen o han de patir tantes i tantes dones. Parlar d'una odissea és parlar d'un llarg camí, sovint dur, sovint amb un horitzó negre, amb moltes nits d'incertesa, de por, amb moltes matinades esperançades. I en aquest sentit em vénen al pensament aquells versos de Kavafis que, a partir d'una versió de Carles Riba, Lluís Llach va adaptar en una cançó l'any 1975 i que diuen: "Més lluny, heu d'anar més lluny/dels arbres caiguts que ara us empresonen,/i quan els haureu guanyat/tingueu ben present no aturar-vos." No

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

ens aturem, el professor Estapé no s'atura. Potser mai no arribarem a port, perquè l'important és fer camí, i fer-lo amb garanties exigeix compromís, entusiasme per les causes justes, grans dosis de generositat, però també de lucidesa i, sobretot, molt de criteri. Llibres com el d'avui tenen totes aquestes qualitats: generositat, compromís, coneixement i criteri.

Vull insistir en la importància que té la prevenció del càncer de mama, però, sobretot, en la que es pugui sentir a fora el que ens ha dit abans el professor Estapé: necessitem encara més anys d'investigació, més anys de recerca... Déu n'hi do el que s'ha fet en trenta anys, però potser necessitem més per aconseguir que encara hi hagi menys dones que es morin de càncer de mama, i això que deia al final el professor Estapé, que d'aquí a cinc anys ja no hi haurà càncer de mama, és el que jo també desitjo.

Vull reiterar, per acabar, l'agraïment a tots dos, pare i filla, als dos néts que també hi han col·laborat, i un missatge final: procurem i procureu sempre l'excel·lència, sense perdre mai aquest enfocament humanista que avui ens han mostrat tant la presidenta de la Fefoc com el professor Estapé i la seva filla.

Moltes gràcies i endavant. Passem el que passem hem de vèncer. Per tant, totes aquelles dones que en algun moment de la vida han patit un càncer de mama i que avui són aquí, doncs ja ho podem celebrar, perquè som aquí, i segur que en molts moments vam pensar que no hi seríem, o que no podríem passar el temps que ja hem passat, i en això hem de donar gràcies a la ciència, a la investigació, als doctors, a les infermeres i als voluntaris que ens ajuden, als professionals que ens ajuden, a les nostres famílies, a la feina, i al fet que, a més, hem sigut fortes i capaces de tirar endavant, i també a Déu, els que hi creiem.

Moltes gràcies.